

Ooievaars in Spanje. — Hierbij deel ik u mede, dat in Andalusië (Spanje) ooievaars nog zeer veel voorkomen. Ze broeden daar gezellig; 4—5 nesten te samen op de daken, van boerderijen en schelven, soms zelfs drie op een enkel klein dak. Alle nesten waren bewoond. Hengelo, 11 Aug. '25. G. KRUSEMAN JR.

Herdrukken. — Wij ontvingen den tweeden druk van Portielje's vertaling van Schillings' beroemd boek: *Mit Büchse und Blitzlicht*. Het doet ons genoegen dat: Met Flitslicht en Buks zooveel succes heeft en dat is wel te danken aan de uitmuntende bewerking door Portielje, die door zijn talrijke opmerkingen en aanvullingen het reeds vrij oude boek weet te houden op de hoogte van den tijd. Zoo weet hij als het ware Schillings' streven voort te zetten. Aanvankelijk was Schillings wel in de eerste plaats jager of beter nog jager naar jachtavonturen maar gaandeweg heeft hij zich ontwikkeld tot ijverig propagandist voor natuurbescherming en bescherming van het groote jachtveld in het bijzonder. Zijn werk en woord heeft ongetwijfeld den weg gebaad voor de velen, die na hem gewerkt hebben voor de bescherming der groote gewervelde dieren. In den laatsten tijd treedt dit werk sterk op den voorgrond en wij zien met genoegen dat Portielje in het laatste hoofdstuk van zijn boek een uitmuntende schets levert van wat er op het oogenblik in dit opzicht in de wereld gaande is. Een duidelijk kaartje van Afrika geeft een duidelijk overzicht van de 38 reservaten in Britsch Afrika. Het zou wel interessant geweest zijn om eens te vernemen, wat de Franschen en de Italianen voor het donkere werelddeel doen. In België werkt sedert 1924 met succes de *Cercle zoölogique Congolais*. Verder weet Portielje ons te vertellen dat ook Nederland niet achterblijft, maar op „aanstichten” van Mr. P. G. van Tienhoven op 10 Juli 1925 een „Nederlandsche Commissie voor internationale Natuurbescherming” is opgericht, gevormd door een groep invloedrijke, belangstellende Nederlanders.

Het is een zeer goede gedachte van Portielje, om zijn boek zoo dienstig te maken aan dierenstudie en dierenbescherming. Zoo behoedt hij het tegen veroudering en op dezen tweeden zal weldra een derde druk volgen. Dan moge de uitgever eens uitzien naar nieuwe cliché's, want sommige zijn aan het afslijten. Ook mag zoo'n mooi boek wel een mooi begin hebben en een waardig einde. Met een betere indeeling van titel en inhoud, plaatsing van sommige platen, het aanbrengen van een paar witte schutblaadjes is al veel te verhelpen.

Een andere herdruk is: *Fen Fryslan's Groun* van Dr. J. Botke. Twade formeardere printinge, to Snits by Brandenburg en Co.

Dit is een van de plezierigste boeken, die ik ken. Dat komt natuurlijk voor een groot deel door dat aardige Friesch en voor een ander deel door den Frieschen geest, zoo gevoelig voor natuurschoon, zoo idyllisch van aanleg. De Friesche litteratuur is toch in hoofdzaak idyllisch. Onze vriend Botke nu brengt dat fijne gevoel en die behaaglijkheid in zijn prachtige en uitvoerige beschrijving van „Fryslan's Groun”, waarin de levende bewoners van die Groun ook niet vergeten zijn. Het leest gemakkelijk genoeg. Hier volgen de eerste zinnen van het hoofdstuk over het Wad, waar ik het van harte mee eens ben:

As men my ris frege, hwet ik it moaiste achtte, in bosk yn simmerpronk mei koeljend skaed, de wiidfiemjende greiden ef it Wåd, it greate, deadske slykfjild, dat der leit twisken de eilannen en de fêste wâl, den scoe ik sizze: „dat allegeare is wûnder moai”, mar as men mei sa'n andert net tofreden wier en men yet fierder oanstie, den scoe ik it, tinkt my, dochs hâlde mei it Wåd. Dy wide ûneinichheid mei oan 'e kimen hiel efkes opdynjend ús Noardsé-eilannen, dy 't as fine streekjes giele farve it flakke slyk ef it libbene silver fen it wetter ôfswette fen it opbôgjende himmelwulft, dêr kin men yen nea sêd oan skogje.”

Botke wil natuurlijk niets weten van de aloude meening, dat het Roode Klif van vulcanischen oorsprong zou zijn. Onlangs vond ik ergens, ik meen bij Acker Stratingh een feit vermeld, dat wel de aanleiding tot 't ontstaan van de legende gegeven kan hebben, n.l. dat daar in de buurt en elders nog al eens vrijkomend brongas, methaan, in brand gevlogen zou zijn. Misschien wil Botke voor zijn derden druk wel eens nazoeken of er meer bekend is over brandbaar gas in Fryslan's Groun.

JAC. P. THUSSE.